

SODBA HUSEINOVIĆ ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št.75817/01)

SODBA

STRASBOURG

6. april, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V primeru Huseinović zoper Republiko Slovenijo je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija), ki zaseda v senatu, ki ga sestavljajo:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. V ZAGREBELSKY

G. E.MYJER,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, sodniki,

in G. V.BERGER, kot zapisnikar Sekcije

na zasedanju za zaprtimi vrati dne 16. marca 2006,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta tistega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 75817/01) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenski državljani, g. Kasim Huseinović (v izvirniku napačno napisano Husejinović, op. prev.) (»pritožnik«), vložil na Sodišču, v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«), dne 5. oktobra 2001.

2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen agent, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik zatrjuje v skladu s členom 6 § 1 Konvencije, da je bila dolžina sojenja pred domačim sodiščem, v katerem je bil stranka, prekomerna. Po vsebini se je prav tako pritožil tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s prekomerno dolžino postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba sprejemljiva in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1956 in živi v Velenju.

6. Pritožnik se je 17. avgusta 1989 poškodoval v nesreči pri delu v rudniku. Pritožnikov delodajalec je sklenil zavarovanje z zavarovalno družbo ZT.

7. Dne 30. junija 1993 je pritožnik sprožil pravdni postopek zoper ZT pred Temeljnim sodiščem v Celju, Enota v Celju, in zahteval odškodnino v znesku 700.000,00 SIT (približno 2.900 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpel.

Do 28. junija 1994, ko je Konvencija začela veljati v Sloveniji, je pritožnik vložil šest pripravljalnih spisov in štiri zahtevke za določitev datuma za obravnavo. Sodišče je opravilo obravnavo in imenovalo izvedenca medicinske stroke.

Zaradi reforme slovenskega sodnega sistema je dne 1. januarja 1995 v tej zadevi postalo pristojno Okrajno sodišče v Celju.

Dne 13. junija 1996 in 11. septembra 1996 je pritožnik vložil pripravljalne spise in/ali dodatne dokazne predloge.

Dne 18. oktobra 1996 je zahteval, da se določi datum obravnave.

Nobena od obravnav, ki so bile 13. julija 1994 in 29. januarja 1997, ni bila odložena na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče zahtevalo dodatno mnenje od imenovanega izvedenca medicinske stroke.

Na zadnji obravnavi se je sodišče odločilo, da izda pisno sodbo. Sodba, ki je ugodila pritožnikovim zahtevam, je bila pritožniku vročena 3. marca 1997.

8. Dne 18. marca 1997 se je ZT pritožil na Višje sodišče v Celju.

Dne 17. septembra 1997 je sodišče delno ugodilo pritožbi ZT in zadevo vrnilo v ponovno proučitev prvo stopenjskemu sodišču.

Sklep je bil pritožniku vročen 22. decembra 1997.

9. Dne 5. januarja 1998 je pritožnik vložil pripravljalni spis in zaprosil za določitev datuma obravnave.

Dne 12. marca 1998 je sodišče opravilo obravnavo.

Dne 7. aprila 1998 je bila pritožniku vročena sodba, ki je ugodila pritožnikovim zahtevam.

10. Dne 21. aprila 1998 se je ZT pritožil na Višje sodišče v Celju.

Dne 23. septembra 1998 je sodišče ugodilo pritožbi in zavrnilo pritožnikov odškodninski zahtevek.

Dne 28. decembra 1998 je bila sodba vročena pritožniku.

11. Dne 7. januarja 1999 je pritožnik na Vrhovno sodišče vložil pritožbo v zvezi s pravnimi vprašanji.

Dne 20. januarja 2000 je sodišče ugodilo pritožbi pritožnika, preklicalo sodbo sodišča druge stopnje in primer vrnilo na drugostopenjsko sodišče v ponovno proučitev.

Dne 6. novembra 2000 je bil sklep vročen pritožniku.

12. Dne 28. septembra 2000 je Višje sodišče v Celju ponovno proučilo pritožbo ZT z dne 21. aprila 1998, ugodilo pritožbi in zadevo vrnilo na prvo stopenjsko sodišče v ponovno proučitev.

13. Med 12. februarjem 2001 in 4. julijem 2001 je pritožnik vložil tri pripravljalne spise in/ali dodatne dokazne predloge.

Nobena od obravnav, ki sta bili opravljeni 1. marca 2001 in 4. aprila 2001, ni bila odložena na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče zaprosilo imenovanega izvedenca medicinske stroke za dodatno mnenje.

Na zadnji obravnavi je sodišče sklenilo, da bo izreklo pisno sodbo. Sodba, s katero je bil zavrnjen odškodninski zahtevek pritožnika, je bila pritožniku vročena 2. oktobra 1997.

14. Dne 4. oktobra 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju.

Dne 18. septembra 2002 je sodišče pritožbo zavrnilo.

Sodba je bila 15. oktobra 2002 vročena pritožniku.

15. Dne 23. oktobra 2002 je pritožnik vložil pritožbo v zvezi s pravnimi vprašanji na Vrhovno sodišče. Zahteval je tudi izločitev enega od sodnikov.

Dne 24. februarja 2003 je predsednik sodišča zavrnil pritožnikovo zahtevo za izločitev.

Dne 8. januarja 2004 je sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo.

Dne 16. februarja 2004 je bila sodba vročena pritožniku.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

16. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega postopka. Člen 6 § 1 Konvencije se glasi:

»Pri uveljavljanju državljanskih pravic in dolžnosti....., je vsakdo upravičen do sojenja na sodišču v razumnem roku....«

17. Pritožnik se je po vsebini tudi pritožil, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Sprejemljivost

18. Vlada je navedla, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

19. Pritožnik je tej trditvi ugovarjal in izjavil, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

20. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna primeroma Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji, št. 42320/98, 2.oktober 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, 6.oktober 2005). V teh primerih je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade glede neizčrpanih notranjih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnikom, neučinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v sodbi Lukenda, da je kršitev pravice do sojenja v razumnem času sistemski problem, ki izvira iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitosti sojenja.

21. V zvezi s predmetno zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi od Sodišča zahteval, da ga razlikuje od svoje uveljavljene sodne prakse.

22. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v okviru pomena člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nesprejemljiva iz kateregakoli drugega razloga. Zato jo je treba šteti za sprejemljivo.

B) Vsebina

1. Člen 6 § 1

23. Upoštevano obdobje se je začelo dne 28. junija 1994, ko je Konvencija začela veljati tudi v Sloveniji in se je končalo 16. februarja 2004, ko je bila odločitev Vrhovnega sodišča vročena pritožniku. Postopek je tako trajal več kot devet let in osem mesecev na devetih stopnjah sojenja.

24. Sodišče ponavlja, da je treba razumnost dolžine postopka oceniti v luči okoliščin primera in glede na naslednje kriterije: zapletenost primera, ravnanje pritožnika in pristojnih organov in pomena zadeve za pritožnika v sporu (glej, med številnimi drugimi viri, Frydlender proti Franciji, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

25. Sodišče opozarja, da so bili sklepi izdani na devetih stopnjah, zato ne more sklepati, da so bila domača sodišča nedejavna. Nasprotno, v predmetni zadevi je zamuda nastala predvsem zaradi ponovne proučitve primera. Čeprav Sodišče ne more analizirati pravne kakovosti sodne prakse domačih sodišč meni, glede na to, da je vračanje primerov v ponovno proučitev običajno odrejeno kot posledica napak, ki so jih storila nižja sodišča, da lahko ponovitev takšnih odredb v enem sklopu sodnih postopkov razkrije resno pomanjkljivost v sodnem sistemu (gl. na primer Wierciszewska proti Poljski, št. 41431/98, § 46, 25. november 2003). Vlada ni uspela zagotoviti nobenega pojasnila, ki bi Sodišče pripeljalo do drugačne odločitve.

26. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse

v takih primerih, meni, da je bilo v predmetni zadevi trajanje postopka prekomerno. Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

27. Sodišče ponavlja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevanje kršitev zahteve iz člena 6 § 1 za sojenje v primeru v razumnem roku (glej Kudla proti Poljski, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in argumenti, ki jih je navedla Vlada, že zavrženi v prejšnjih zadevah (glej Lukenda, navedena zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v predmetni zadevi sprejelo drugačno odločitev.

28. Zaradi tega Sodišče meni, da gre v predmetni zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v notranji zakonodaji, s katerim bi lahko pritožnik pridobil odločbo, ki bi podpirala njegovo pravico v tem primeru do sojenja v razumnem času, kot je to določeno v členu 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

29. Člen 41 Konvencije navaja:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih Protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje«.

A. Odškodnina

30. Pritožnik je zahteval 15.000 evrov (EUR) za povrnitev nepremoženjske škode.

31. Vlada je takšni odškodnini ugovarjala.

32. Sodišče meni, da je pritožnik najverjetneje utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi je sklenilo, da mu iz tega naslova prisodi 2.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

33. Pritožnik je poleg tega zahteval okoli 1.260 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

34. Vlada je dokazovala, da je bil zahtev previsok.

35. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le v toliko, v kolikor so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtev. Sodišče je opozorilo, da je pritožnikov odvetnik, ki je zastopal pritožnika tudi v primeru Lukenda (glej zgoraj), vložil skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev, v bistvu enake kot predmetna pritožba. V predmeti zadevi zato Sodišče meni, ob upoštevanju informacij, ki jih je pridobilo in navedenih kriterijih, da je primerno, da se pritožniku odobri vsota 1.000 EUR za postopke pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

36. Sodišče meni, da je ustrezno, če zamudne obresti temeljijo na najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

SODIŠČE NA PODLAGI NAVEDENIH RAZLOGOV SOGLASNO

1. prizna pritožbo za sprejemljivo;

2. odloča, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. odloča, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije.

4. odloča,

(a) da mora obtožena država, v roku treh mesecev od dneva, ko postane sodba pravnomočna v skladu s členom 44 § 2 Konvencije, plačati pritožniku 2.000 EUR (dva tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) v zvezi s stroški in izdatki, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se bodo na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev do poravnave, plačevale enostavne obresti po najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke za vse zamudno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. zavrača ostale pritožnikove zahteve za pravično zadoščenje.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki dne 6. aprila 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Zapisnikar Predsednik